



Sudický zpravodaj



Vychází v dubnu 2021

Ročník 15

Sudický zpravodaj č. 2/2021

Slovo starosty:



Vážení spoluobčané, milí přátelé,

jsme na začátku března a znovu začínám psát další stránky zpravodaje. Bohužel Covidová nákaza neustupuje a my jsme v třítydenní přísné karanténě. Nejenom my, ale celá země a dá se říct i svět. Nezbyvá nám než se nechat proočkovat. Je mi jasné, že ne každému se do očkování chce, ale prozatímni výsledky zemí, které jsou v očkování před naší republikou poukazují na to, že klesá počet nakažených, a hlavně počet zemřelých lidí. Snad bude brzo dostatek kvalitních vakcín pro všechny. Zatím však stále musíme dodržovat nařízení vlády a zdravotníků.

Počasí v březnu bylo spíše aprílové, začátek března jarní, v pátek 5.3.2021 ráno napadla slabá vrstva sněhu, víkend pak byl slunečný a v pondělí byl zase poprašek sněhu. Během týdne byly noční mrazíky až na mínus šesti stupňů a přes den kolem nuly. Ve čtvrtek 11. 3. 2021 pak přišel silný studený vítr, který nám ovšem přinesl i mírné oteplení a v pátek už bylo teplo kolem osmi stupňů. Týden od 15. 3. 2021 byl plný změn počasí, i když občas svítilo sluníčko. V noci byly teploty pod bodem mrazu a několikrát sněžilo i přes den, a to i dost hustě. I první jarní den v sobotu 20. 3. 2021 byl ve znamení zimy a studeného větru. Až v dalším týdnu pak začalo být trochu tepleji a doopravdy se přihlásilo jaro. Konec března či jeho poslední víkend byl teplý až na sobotní vítr. A začal nám apríl, co se týče počasí tak opravdový. Už na Bílou sobotu a pak i následující týden se ochladilo a skoro každý den nás doprovázely sněhové přeháňky. Někdy to vypadalo přímo jako vánice. Naštěstí sníh během několika hodin vždy roztál, ale třeba broskve už měly nalité pupeny a chtěly vyrazit do květů - snad si to ještě chvíli rozmyslí. Druhý dubnový víkend byl opět krásný a hřejivý, ovšem hned v úterý ráno jsme se probudili a venku bylo všechno bílé, opět napadl sníh. Ten během dopoledne roztál, ale ochlazení opět zůstalo. Počasí bylo dál aprílové, noční teploty zůstaly nad nulou, přes den se střídaly mraky, sluníčko, přeháňky, prostě pořád „april“. Jeden večer byla dokonce bouřka s hromy a blesky. Poslední dubnový týden ještě přišly ranní mrazíky, ale přes den už bylo zase sluníčko. Snad už tady jaro definitivně zůstane.

V sobotu 6. 3. 2021 mělo naše zastupitelstvo pracovní schůzku, samozřejmě při dodržování vládních nařízení. Prošli jsme celou obec a věnovali se na místech daným problémům tak, aby je každý zastupitel viděl na vlastní oči a mohl se k tomu jasně vyjádřit. Tyto schůzky už děláme delší dobu a jsou pro nás i naši obec přínosem. V tento den měli brigádu i naši dobrovolní hasiči, kteří společně s hasiči ze Strahovic káceli dva vzrostlé stromy na ulici Novoměstské.

Všímavost našich spoluobčanů odhalila v březnu také další nešvar v okolí naší obce. U kříže směr Třebom byly rozházené odpadky, dětské kolečkové brusle, přilby apod. U tanku pohozený kbelík, na Křanovské ul. odložený kbelík se sklem ... nevím kdo to dělá a proč, když všechny odpady se dají odevzdat, říká se - „to mi hlava nebere“ K tomu mám hned krásné pozitivum. Ve středu mi poslal sms i s fotkou Vojta Kryštof s tím, že v rámci procházky uklidil příkopy od zatáčky na Rudník až po dolinu směr Třebom. Nebylo toho málo, naši zaměstnanci měli plnou traktorovou vlečku odpadů. Děkuji Vojtovi za tento krásný počin a všem, kteří se podílejí na úklidu odpadků kolem naší obce. Jde vidět, že nám není příroda, ani naše obec lhostejná.



pokračování na str. 2

Slovo starosty: pokračování ze str. 1

Ve středu 10. 3. 2021 v podvečer došlo k výpadku elektrického proudu po poruše na vysokém napětí, elektrina nebyla skoro hodinu. Hned ráno, druhého dne, zjistily prodavačky v našem již jediném obchodě, že v nezjištěnou dobu rozbil neznámý pachatel vstupní dveře do prodejny Tuty. Naštěstí se dál do prostoru nedostal a vznikla tak jen škoda na zařízení prodejny. Mimochodem, v úterý 13. dubna, nechalo vedení Tuty v naší prodejně zrekonstruovat vstup do této prodejny.

Ve středu 24. 3. 2021 naši zaměstnanci s pomocí plošiny instalovali čapí hnízdo na sloup veřejného osvětlení u kluziště. Taky se trochu napustilo kluziště, abychom vytvořili pro čápy příjemnější prostředí. A možná se v Sudicích znovu uhnízdí (viz. foto uvnitř zpravodaje).

V sobotu 27. 3. 2021 se naše obec připojila k akci Hodina Země a to tím, že jsme na hodinu vypnuli veřejné osvětlení v celé obci. Chceme tak upozornit na změny v klimatu a že nám osud naší planety není lhostejný. Změna klimatu se dotkne nás všech a k odvrácení jejich nejhorších dopadů musíme svým dílem přispět všichni. A to nejen vypnutím světel na jednu hodinu, ale svým vlastním přístupem k životnímu prostředí, přírodě a k nám všem.

Jak už píšů v tomto zpravodaji, někteří naši spoluobčané se pustili do úklidu naší obce a určitě jich bylo víc, než jsem zmínil. I zaměstnanci obce vyrazili v měsíci březnu a pustili se do úklidu příkopů kolem naší obce a věřte, že toho nepořádku zase bylo spousta. Prostě někteří lidé jsou nepoučitelní...

V měsíci březnu naši zaměstnanci vysadili v okolí naší obce dalších dvacet stromů a Ředitelství silnic a dálnic jako náhradní výsadbu dalších osm stromů, a tak každoročně doplňujeme a rozšiřujeme aleje na našich polních cestách. Na podzim, pokud se to podaří, bychom rádi společně s Vámi opět vysadili nějaké stromy v okolí obce, tak jako tomu bylo na podzim na naší bývalé skládce.

Naše obec konečně pořídila přenosný defibrilátor. Zatím je umístěný ve výjezdovém vozidle našich dobrovolných hasičů. Naši hasiči si už prošli potřebným školením, nejenom na práci s defibrilátorem, ale i školení na první pomoc. Kdo má zájem určitě si může stáhnout do chytrého telefonu mobilní aplikaci ZÁCHRANKA a v případě nouze jednoduchým způsobem kontaktujete Zdravotnickou záchrannou službu či Horskou službu. Zároveň záchranářům odešlete Vaši přesnou polohu a další užitečné informace, které slouží



pro Vaši záchranu. V této aplikaci je již i telefonní číslo našeho velitele hasičů Pavla Plachtzika, na kterého se můžete v případě nouze obrátit a on na místo vyšle školené hasiče, kteří Vám mohou pomoci do příjezdu záchranky. Zároveň bych rád poděkoval nrap. Tomáši Mikeskovi, příslušník HZS MSK, ÚO Opava, který naše dobrovolné hasiče proškolil.



Jelikož jsem nedávno vyplňoval jeden dotazník ohledně naší školy, nechal jsem si od naší paní účetní vyjet náklady na provoz. Investice v naší základní škole, a to za roky 2017 až 2019. Upřímně jsem byl sám překvapen. Neinvestiční příspěvek za tyto tři roky byl 6.500.000,- (je to příspěvek na provoz školy), investiční příspěvek pak byl 9.000.000,- Kč a oprava, údržba další 2.000.000,- Kč. Celkem tedy 17.500.000,- Kč, z toho se nám podařilo přes dotace získat 9.500.000,- Kč. Ano jsou to velká čísla, ale naše škola stojí za to a je třeba ji udržovat tak, aby mohla nadále sloužit našim dětem.

Začíná nám měsíc květen - pořád jsme pod vlivem covidových opatření. Druhou sobotu v měsíci květnu budou velkoobjemové kontejnery. Prosím tedy o dodržování opatření hlavně při odevzdávání odpadů dodržujte používání respirátorů a udržujte rozestupy. Děkuji všem za dodržování všech nařízení a přeji nám všem klidné, pohodové, slunečné a hlavně zdravé dny. Dětem pak konečně vyučování ve školních lavicích - je tady doba, kdy se nám děti opravdu těší do školy.

Úsměv nestojí nic a přináší mnoho. Obohacuje toho, kdo ho přijímá, aniž by ochuzoval toho, kdo daruje. Trvá chvilku, ale vzpomínka na něj bývá někdy stálá. Nikdo není tak bohatý, aby se bez něho obešel, nikdo není tak chudý, aby ho nemohl darovat. Úsměv přináší štěstí, ve starostech je oporou, je citlivým znamením přátelství. V únavě přináší odpočinek, ve znechucení odvahu. V zármutku je útěchou a pro každou bolest a nemoc je přirozeným lékem. Je dobře, že si ho nelze koupit, půjčit, ani ukrást, protože má hodnotu okamžiku, kdy se daruje. Kdybys potkal někoho, kdo by neměl pro Tebe úsměv, obdař ho svým úsměvem. Nikdo nepotřebuje úsměv tak, jako ten, kdo ho nemá pro druhé.



Petr Halfar starosta



Slovo starosty:

Poděkování spoluobčanům, spolkům, organizacím a podnikatelům

Jako v každém zpravodaji, chci na těchto místech poděkovat všem, kteří nám byli jakkoliv nápomocni v naší práci, i jakýmkoliv oznámením, že někde nesvítí světlo, nehraje rozhlas, teče voda nebo neteče atd. Všem, kteří opět neváhali a přiložili ruku k dílu, za jejich pomoc moc děkujeme!

Spoluobčanům

- za zametání, úklid chodníků a cest
- za hlášení poruch na obecním majetku (veřejné osvětlení, chodníky, kanalizace...)
- SDH za výjezdy k mimořádným událostem, za brigády, cvičení, školení
- všem spoluobčanům za třídění odpadů
- TJ Sokol Sudice za brigády, úklid a péči o areál
- Střeleckému klubu za péči o areál a jeho zvelebování
- myslivcům za péči o zeleň a zvěř, brigády
- seniorkám za konání společných posezení
- Sdružení STROM za akce pro děti
- vedení ZŠ a zaměstnancům školy za práci a aktivity v MŠ a ZŠ a zvelebování areálu školy, spolupráce na projektech a zvládání výuky v době pandemie
- Všem, kteří nám pomáhají v boji proti Coronaviru a dodržování hygienických zásad

Děkuji všem, kteří se podíleli na organizaci akcí v obci a které jsem tady neuvedl, děkuji všem spoluobčanům za účast na akcích pořádaných obcí a organizacemi a děkuji i zaměstnancům OÚ za jejich pomoc při organizování akcí OÚ, stejně tak zastupitelům obce za pomoc při řízení obce.

Petr Halfar, starosta

Akce na další období: – zatím se nekonají

Upozornění pro všechny návštěvníky akcí obce Sudice, jejich složek, spolků či ZŠ a MŠ Sudice:
Akce mohou být dokumentovány, pro případné budoucí prezentace obce.

Nájem obecních pozemků v roce 2021 –
možnost placení v hotovosti - do konce června 2021 !!!

Poplatek za svoz komunálního odpadu na rok 2021 - 570,- Kč/osoba
– je nutné uhradit nejpozději do 31.8.2021 !!!
 Bezhotovostně na účet obce – 1649306359/0800, variabilní symbol – 1340(č.p.),
 (příklad – dům s č.p. 20 – 134020)

Poplatek za psa v roce 2021 –

- za jednoho psa100,- Kč
- za druhého a každého dalšího psa téhož držitele ... 250,- Kč
- za psa, jehož držitelem je osoba starší 65 let 70,- Kč
- za druhého a každého dalšího psa téhož držitele,
kterým je osoba starší 65 let200,- Kč

U všech poplatků využívejte prosím přednostně bezhotovostní platbu na účet obce!

Příroda v obci ▼



Nové čapí hnízdo ▼



Místní knihovna v novém

I v době mimořádných koronavirových opatření, kdy byly všechny knihovny zcela uzavřeny nebo mohly půjčovat tzv. přes výdejní okénko, naše knihovna nezháhala a připravovala se na znovu otevření s překvapením pro své čtenáře. Očekávaná dotace na tuto akci bude ve výši cca 160.000,- Kč (podíl obce cca 40.000,- Kč) z programu Místní akční skupiny MAS Hlučínsko z.s., na realizaci projektu Interiérové vybavení knihovny v obci Sudice, který je spolufinancován Evropskou unií. Nové vybavení knihovny, jak můžete vidět na obrázcích a ještě lépe, když knihovnu navštívíte, se realizovalo během února a března, kdy byla knihovna uzavřena. Nábytek vyrobilo - stolařství Tomáš Zips.

Pro dospělé návštěvníky knihovny a zejména děti, je nyní připraveno příjemné prostředí s možností vybrat si pěknou knihu, v klidu posedět a prohlédnout si i další zajímavé knihy. Chtěla bych zdůraznit, že v dnešní době, kdy průměrná cena knihy se pohybuje kolem 350,00 Kč, u některých ještě výše, je možno navštívit místní knihovnu a půjčit si ze široké nabídky novinek, románů pro ženy, naučné literatury a také dětských knih pro čtenáře všech věkových kategorií, a to za symbolický roční poplatek 40,00 Kč. Pro školní mládež je možnost na internetových stránkách obce Sudice, v sekci Místní knihovna si zdarma stáhnout povinnou četbu.

V současné době je nutné dodržovat všechna platná protiepidemiologická opatření, zejména mít respirátor, dodržovat rozestupy, používat dezinfekci a dbát pokynů obsluhy.

Antonie Vavrová, knihovnice



Zprávy ze školy a ze školky

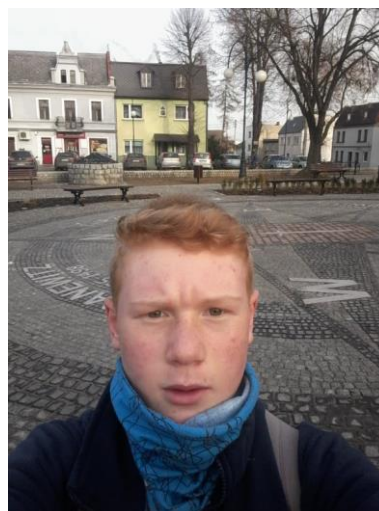


SOUTĚŽ: ZÁZNAM POHYBOVÉ AKTIVITY NA MĚSÍC ÚNOR

V měsíci únoru měli žáci za úkol zaznamenávat svou pohybovou aktivitu. Bodovalo se běh, chůze, kolo, hry na sněhu, bruslení a další aktivity. Další body žáci mohli získat za navštívení místa uvedeného v zadání, mezi které patřili: sudický splav, chata Královna ve Strahovicích, náměstí v Krzanovicích, posilovna v Kietrzi a mnoho dalších tady v okolí. Na uvedených místech se žáci museli vyfotit.

VÝSLEDKY:

JMÉNO A PŘÍJMENÍ	UMÍSTĚNÍ	BODY
EVA BĚLÁKOVÁ	1.	729
ADÉLKA KOMÁRKOVÁ	2.	335
LUKÁŠ OBRUSNÍK (pozdě odesláno)	3.	333
TOMÁŠ + MAX SLANINOVÍ		257
TERKA HLUCHNÍKOVÁ	4.	184
VOJTA CHOVANEC	5.	169,3
MÍŠA NEVŘELOVÁ	6.	161
ONDRA LAMPA	7.	150
VOJTA HANTÁK	8.	70
MARTIN + KUBA RIEMLOVI	9.	64
ŠTĚPÁN ČERNÝ	10.	59
ŠTĚPÁN MAC	11.	48
LENKA KUBNÁ	12.	46
JAN VAN DER LAAN	13.	43
ONDRA BÝMA + MARTIN KOMÁREK	14.	20
VOJTA POSPĚCH + SAMUEL JAGLARZ	15.	15
DOMINIK PAVLOVIČ		



PUZZLE RUN

S jarem nás čekala další zajímavá soutěž a každý, kdo ji splnil, byl zařazen do slosování o poukázku do Sportisima nebo Decathlonu.

Soutěže se zúčastnilo 35 dětí, což je zatím nejvíce ze všech soutěží,

co doposud byly. Cílem bylo najít podle fotek místa, kde byla umístěna část puzzlí. Žáci museli oběhnout všechny místa, složit puzzle a podle složeného obrázku najít závěrečný úkol. A jelikož se

blíží Velikonoce, tak závěrečným úkolem

bylo vytvořit kraslici. Na tvorbu se

můžete podívat do galerie 😊. Všem,

kterí se zúčastnili, moc děkuji, a teď si počkáme na vylosování vítěze!



Mgr. Ondřej Pekárek



ORIENTAČNÍ BĚH S BUZOLOU

Další týden čekala naše žáky další soutěž. V téhle soutěži si žáci mohli vyzkoušet hledání stanovišť podle buzoly. Na jednotlivých stanovištích na ně čekaly indicie, podle kterých měli přijít na jednoho známého sportovce. Soutěžilo se zvlášť v Rohově a zvlášť v Sudicích.



VÝSLEDKY ORIENTAČNÍ BĚH S BUZOLOU

SUDICE

JMÉNO A PŘÍJMENÍ	UMÍSTĚNÍ	ČAS
LILLIAN VAN DER LAAN + NATÁLIE KUBNÁ	1	15:06
ELIŠKA VANÍČKOVÁ + ELIŠKA HALFAROVÁ	2	16:06
ROBIN KILIÁN	3	16:07

SOUTĚŽ: ORIENTAČNÍ BĚH S MAPOU

Další závod probíhal pouze v Sudicích, a tentokrát místo buzoly měli žáci pracovat s mapou. Každý závodník (skupinka) dostala mapu a hledali místa umístění nápověd. Podle těchto nápověd měli určit zvíře.



Vítězem se stala skupinka ve složení: Michal Mrva, Josef Halfar a Vít Halfar.

JMÉNO A PŘIJMENÍ	ČAS	UMÍSTĚNÍ
Michal Mrva + Josef Halfar + Vít Halfar	23:20	1.
Maxmilián Slanina + Tomáš Slanina + Antonín Halfar	25:04	2.
Robin Kilian + Matěj Švan + Mikuláš Prasek	25:43	3.
Lillian van der Laan + Natálie Kubná	30:50	4.
Michaela Švanová + Eliška Vaníčková + Andrea Vávrová	33:30	5.
Vojtěch Chovanec	41:05	6.
Martin Riemel	41:07	7.
Michaela Nevřelová + Nikol Nováková	41:42	8.
Paní učitelky 😊	41:47	9.



Mgr. Ondřej Pekárek

Aktivity ŠD pro děti v distanční výuce.

Přeskoky přes švihadlo

První aktivitou byla soutěž v přeskocích přes švihadlo. Soutěž byla zcela dobrovolná. Soutěžilo se pět dní po dobu dvou minut – přeskoky byly libovolné. Zapojit se mohli úplně všichni – děti, vychovatelky a také rodiče. Nejlepším skokanem se stal František Tvrdý se svou maminkou. Oběma moc gratulujeme a ostatním děkujeme, že se do soutěže zapojili. ☺

Procházky v přírodě

Další týdenní aktivitou byly procházky přírodou – nebo v okolí bydliště, resp. ve své vesnici. Hlavní úkol byl jasný – všimnout si všech zajímavých věcí, které během procházky uvidíme. Pozoruhodné věci vidíme prakticky na každém kroku – tam kamínek, jinde jarní květinka, zvířátko na poli či v lese. Radost můžeme mít také ze zpěvu ptáček, nově zasazených stromčků – nebo z hřejivého sluníčka, které nám každou procházku jistě zpříjemní.

O všechny postřehy se s námi děti podělily na naší teamové skupince... Posílaly jarní květiny ze zahrádky a lesa, ozdobné kamínky, vysazená rajčátka a papriky za oknem, lidové zvyky a tradice ve formě vlastnoručně vyrobených předmětů – například malované kraslice. Nechyběly ani české a polské básničky či písničky. Zajímavá byla také krásně nazdobená okna. Děti také nezapomněly na velikonoční výzdobu, které dominovali především velikonoční zajíčky.

Nádherných postřehů bylo opravdu mnoho a všem dětem i rodičům velice děkujeme. Skvělá práce, jste úžasní! ☺



Jarní hledání vajíček a výzdoba školních oken

Sedm druhů vajíček – květinové, modré, žluté, šedé, zelené, bílé a čokoládové... Přesně tato vajíčka rozmístily, resp. pečlivě ukryly po Rohově, Sudicích a Třebomi paní vychovatelky. Dětem byla při hledání vajíček nápomocna mapa s vyznačenými čísly a body. Ke každému číslu měly děti za úkol přiřadit a najít barvu vajíčka a poté si vyzvednout odměnu u posledního čísla...

Jsmo moc rády, že se do hledání vajíček zapojilo hodně dětí. Také nás velice těší, že se dětem tato soutěž líbila. Velké poděkování patří paní Tvrdé, paní Býmové a paní Teichmannové za skvělou spolupráci!

Posledním dobrovolným úkolem bylo ozdobit jarními výrobky květináče, které připravily paní vychovatelky na okno u vchodu do školy. Děti do květináče mohly vyrobit květinu, vajíčko, zajíčka - prostě vše, co se týká jara. Děti se do zdobení zapojily a květináče nám teď zkrášlují vchod do naší krásné školy... ☺

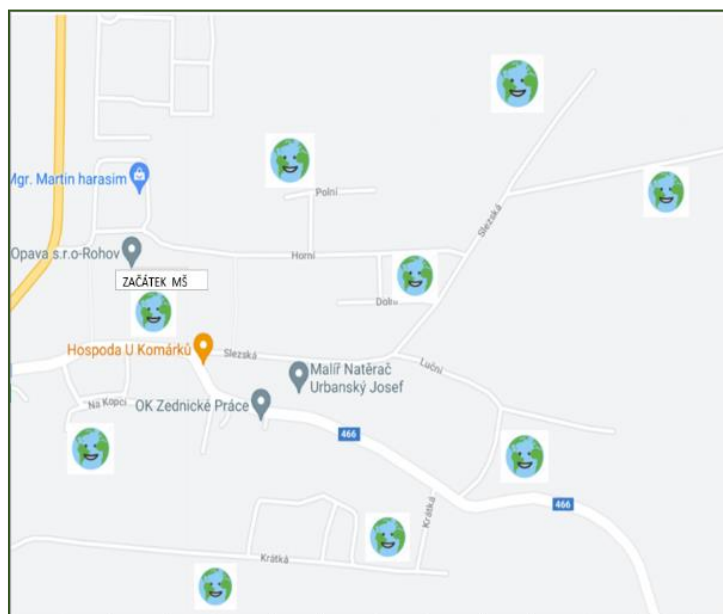
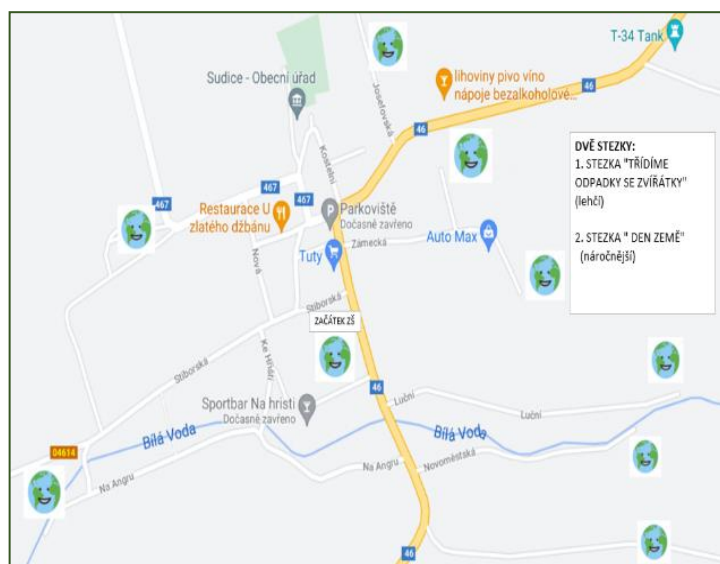
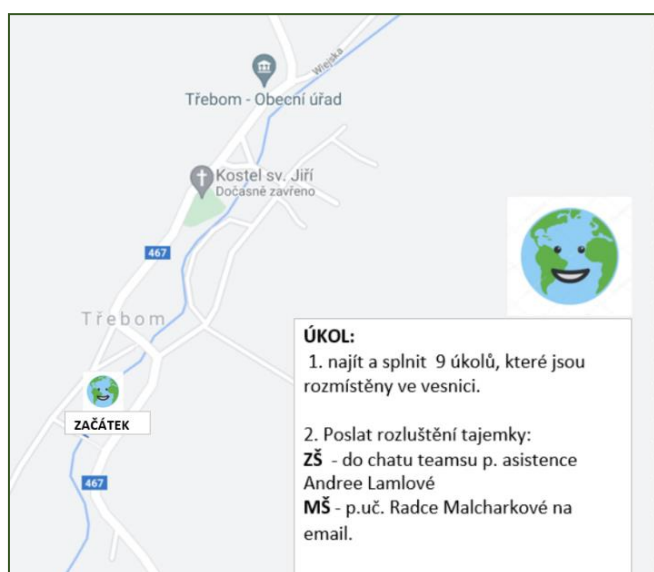
Ester Medková, DiS.



DEN ZEMĚ, SVÁTEK NAŠÍ PLANETY

Ve **čtvrtek 22.4.** připravila mateřská škola spolu se školní družinou naučnou stezku, jak pro malé děti **TŘÍDÍME ODPADKY SE ZVÍŘÁTKY**, tak i pro větší děti **STEZKU DEN ZEMĚ**. Obě stezky jsou zaměřené ekologicky na ochranu životního prostředí. Pomocí map děti hledaly stanoviště, plnily úkoly a zapisovaly do křížovky správné odpovědi, které posílaly na e-mail školky nebo do Teams školní družiny. Stezky v obcích Třebom, Sudice a Rohov budou vyvěšeny do 7.5.2021, aby si je mohli projít všichni, kteří mají rádi soutěže a pohyb v přírodě.

Radka Malchárková



Cyklistická sezóna začíná

Mrazivé dny jsou snad za námi. Sníh ze silnic je pryč a ranní teploty jsou také stále příjemnější. Není divu, že cyklisté jsou na cestách stále častějším jevem.

Ale i o kolo je třeba řádně pečovat. Před první jarní vyjíždkou po dlouhé zimě by každý cyklista měl navštívit nejprve specializovaný servis, kde kolo řádně zkontrolují a uvedou do stavu, ve kterém může bezpečně vyjet na cestu. Někteří cyklisté si své kolo servisují sami, a tak je třeba po zimě připomenout povinnou výbavu jízdního kola:

- **přední odrazka bílé barvy**
- **zadní odrazka červené barvy**
- **dvě na sobě nezávislé brzdy**
- **oranžové odrazky ve výpletu kol**
- **oranžové odrazky na obou stranách pedálů**

Přestože toto je povinná výbava jízdního kola, kolo doplňujeme také o:

- **světlo s bílým světlem**
- **zadní svítilnu červené barvy**

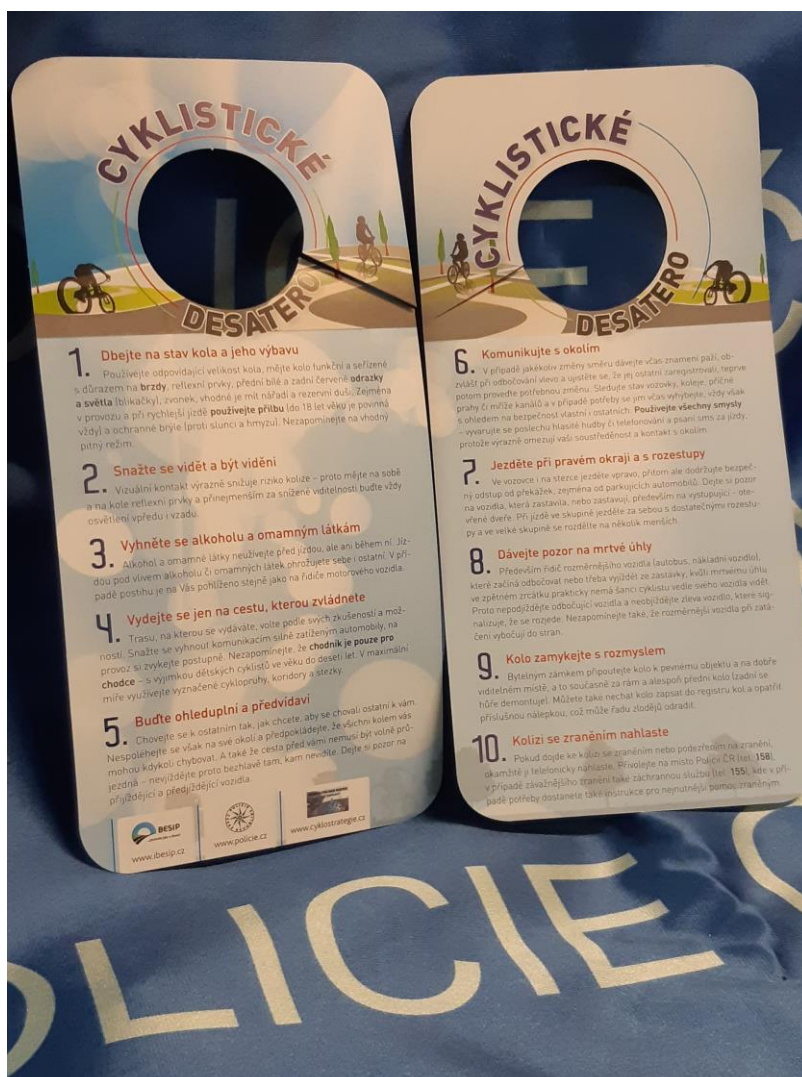
A to zejména za snížené viditelnosti, tedy pokud vyjíždíme časně z rána, k večeru, za mlhy nebo deště. Při snížené viditelnosti je vhodné použít také reflexní prvky.

Mladší cyklisté by neměli zapomínat na povinnost užívat za jízdy ochrannou přilbu. Tuto povinnost ukládá cyklistům do 18 let zákon. Přesto, i pokud jste starší, používejte při jízdě ochrannou přilbu, může Vám zachránit život.

A závěrem pár připomenutí:

- cyklisté smíjí jet jen jednotlivě za sebou
- cyklista nesmí vozit předměty, které by znesnadňovaly řízení jízdního kola nebo ohrožovaly jiné účastníky silničního provozu
- na jízdním kole se na vozovce jezdí při pravém okraji vozovky, jen jednotlivě za sebou
- jízdním kolem se rozumí i koloběžka, pro kterou tak platí stejná pravidla jako pro jízdu na jízdním kole
- je-li zřízen jízdní pruh pro cyklisty, stezka pro cyklisty nebo je-li na křižovatce s řízeným provozem zřízen pruh pro cyklisty a vymezený prostor pro cyklisty, je cyklista povinen jich užít
- cyklista jedoucí na jízdním kole je také považován za řidiče a platí pro něj stejná pravidla jako pro řidiče motorových vozidel, takže tak jako nepatří alkohol za volant, nepatří ani za říditka jízdního kola

Cyklistická sezóna tedy může začít.....nezapomínejte však, že i cyklista je účastníkem **silničního provozu** a proto je třeba být obezřetný a dodržovat dopravní předpisy.



Z obecní kroniky

Pokračujeme ve zveřejňování Pamětní knihy II.

C. Sudické vzpomínky

Alfred Divisch

Sudice mezi lety 1930 až 1940

Léta 1937/1938

„Uprchlíci“

Koncem září 1938 opustilo Sudice mnoho žen, děvčat a dětí a odešly přes blízkou německou hranici do Německa. Tak se z nás stali „uprchlíci“. Na německé celnici na Ratibořské ulici stály autobusy, které měly odvézt ženy a děti do Ratiboře.

Také já jsem byl tenkrát dítě. Ve věku 11 let jsem byl spolu s několika Sudickými dětmi jednoduše posazen do autobusu a převezen do Ratiboře „na odpočinek“. „Odpočinek“ byla jedna restaurace na západní hranici města. Tam jsme dostali dobře najíst, lístek se jménem, adresou kolem krku a opět nás převezli autobusem na ratibořské hlavní nádraží. Z Ratiboře jel zvláštní vlak s „uprchlíky ze Sudet“ „do Říše“. Dovezli nás přes Vratislav (v Lipsku jsme dostali čerstvou stravu) do Berlína. V noci jsme jeli dlouhou kolonou poštovních autobusů do poštovní zotavovny v Templíně. Ostatní děti byly převezeny na baltické pobřeží, na Rujánu, atd. kde našly útluk v mnoha zotavovnách a ozdravovnách, které byly po sezóně prázdné. Tento celý „transport“ byl pro nás nesmírně zajímavý. Člověk měl spoustu nových zážitků a dojmů, na které si pamatuje až dodnes. V Templíně jsme zůstali asi 4-5 týdnů, tak dlouho, než byly Sudety připojeny podle Mnichovské smlouvy k Německé Říši a obsazeny německými vojsky. Sudety se vrátily „zpět do Říše“! Československo přestalo v březnu 1939 existovat jako samostatný stát.

1938 až 1940

Rok 1938 změnil život v naší obci. Sudice a celé Hlučínsko patřily opět ke kraji Ratiboř. Denně teď jezdily poštovní autobusy z Ratiboře do Opavy, poté co byla s velkou námahou vyhozena do povětří hraniční opevnění a odstraněny jejich trosky. Hodně žáků dojíždělo do opavských a také do ratibořských škol.

V zemědělství nastoupila motorizace; přišly do módy traktory a „bulldoggy“. Takové traktory si už pořídili Kaschní, Weiß Gustav, Lauterbach a Fuchsovi. Lidé chtěli jít s dobou a používat moderní metody, které změnil a „zmotorizují“ zemědělství. Vypuknutí války v roce ale změnilo tyto plány.

Také život na vesnici se změnil. Začaly politické slavnosti, shromáždění, slavnostní pochody a akce nejrůznějšího druhu.



Sudické ženy a dívky 1938 jako uprchlíci v Ahlbecku/Usedom

Z obecní kroniky

Pokračování ze str. 12



Sudičtí chlapi a dívky 1938 v dětském domově Wieck/Rujána

NSDAP měla vše pod kontrolou. Strana ovládala veřejný život a vytlačovala ostatní církevní nebo občanské iniciativy do pozadí. Konala se spousta politických shromáždění, Jungvolk, HJ a SA určovaly životní rytmus penetrantním způsobem. A pak začala válka. A od této doby, od podzimu 1939, se život v Sudicích změnil úplně.

Válka s sebou přinesla spoustu nezvyklých změn. Mnoho mužů bylo povoláno do vojenské služby, většinou to byli mladí synové sedláků, kteří pak doma chyběli. Mnoho z nich přišlo o život, jiní přišli o zdraví. Jako náhrada přišli do vesnice váleční zajatci ze Srbska, Polska a Ruska. Také dívky z Ukrajiny byly ve službě u sedláků. Bývalá německá celnice na Ratibořské ulici se stala táborem Hitlerjugend, která pak byla také nasazována jako výpomoc v zemědělství. V posledních válečných letech už nebyl v Sudicích téměř žádný německý muž, který se v Sudicích narodil. Všichni byli na frontě. Nanejvýš se vrátili ranění, kteří měli před sebou těžký život. Statečné ženy musely vykonávat těžkou práci, často podporovány nevládnými cizími pracovníky nebo zajatci. To se ale stávalo už v letech po roce 1940, ve kterých začala v Sudicích těžká doba.

Na konci jsme museli všichni za válku německých pohlavárů hořce zaplatit.

Alfred Divisch

Dětské vzpomínky jednoho „sudického chlapce“

(Výňatek jednoho uveřejnění)

Každý má své vzpomínky na dětství, ale ne každý je sepíše. Jakožto syn učitele a varhaníka jsem měl pořád volný přístup na faru a velký dvůr, stodolu a stáje. Dvě sestry faráře bydlely na faře, která vypadala jako palác. Jedna byla zaměstnána v kuchyni s Martou, věrnou děvečkou. Ta druhá žila rozvážný, poklidný život, četla nábožné, ale také vědecké knihy a romány a často mě rozmazlovala sladkostmi, plněnou pralinkou, pomerančem nebo kouskem dortu. Často jsem chodil také do chléva a obdivoval dojně umění děvečky. Zemědělství, které patřilo k faře náleželo Ernstovi (Lattka), mému speciálnímu kamarádovi a pomocníkovi v nouzi. S ním jsem v létě často jezdíval večer na koni k brodu, kde se mohli koně sedláků po své těžké práci při sklizni osvěžit a umýt si podkovy. Někteří koně si lehli do vody, což bylo pro nás chlapce obzvláštním zážitkem. A když člověk na takovém koni seděl, pak se ponořil do vody až po krk!

Pokračování na str. 14

Z obecní kroniky

Pokračování ze str. 13

U brodu jsme se jako chlapci zdržovali o prázdninách jako koupající se a večer jako diváci koňského představení, protože pravidelně zde přicházelo o letních večerech alespoň 50 koní sedláků. Tento brod sloužil hasičům jako zásobník vody, a každé 2-3 týdny se konalo cvičení hasičů s „mokrymi“ nácviky stříkání. To měl člověk co obdivovat a některé hasiče bavilo namířit na nás děti silný proud vody ze „stříkačky“. To byl „zážitek“. Zároveň to bylo ale také příjemné ochlazení v letním vedru. A že byla léta u nás doma horká! Bylo mnoho silných bouřek, ale v průměru jsme měli o sklizni velice teplé počasí – horké léto – studená zima, takové bylo podnebí na venkově.

Sudický mlýnský náhon se každých několik roků čistil od bahna. Náhoře u mlýna byl splav, kde se dala za pomoci velkého posouvátka voda svést z mlýnského náhona do spodního potoka, takže spodní tok stoupl a horní, který vedl k dolnímu mlýnu se mohl vyčistit. Tuto dobu jsme využívali k tomu, abychom vybaveni košema, chytali ryby. V stojaté vodě horního potoka byly malé ryby, ale také pijavice! Také na dolním toku „Bílého potoka“ se daly chytat ryby u kořenů topolů a vrb. To bylo často velice vzrušující! Ryby byly tak malé, že někdy proklouzly pletivem košíků. Jen několik větších se nechalo chytit, a to byla naše kořist. Jestli to stačilo na oběd? Nemyslím! Pracovní oddíly dělníků „odbahňovali“ mlýnský náhon. Pak, zhruba po 14 dnech, se voda opět pustila do horního potoka, takže měl dolní mlynář opět vodu a mohl mlít za pomoci vodní síly. Měl svůj mlýn už ale také moderně zařízen a mohl mlít i za pomoci elektřiny. Tento mlýn mě magicky přitahoval. Bylo tam velké třesadlo (třepadlo), které se neustále pohybovalo sem a tam, jakoby poháněno obří silou. Dole pod tímto třesadlem byly upevněny pytle, které se plnily jilem, šrotem a moukou nejrůznějších druhů. Dalo se dostat až nahoru po bílé poprášených schodech. Zábradlí těchto dřevěných schodů bylo od moučného prachu hladké jako sklo. Všechno to pro mě bylo v tomto krásném dolním mlýně jako zázrak.

Často jsem musel běžet vesnicí a objednat „zpěváky“ a také „muzikanty“. V Sudicích existoval velký kostelní sbor, který vedl můj otec. Tak jsem často celé odpoledne táhl celou vesnicí, podél všech cest a uliček, často jsem měl strach z psů ve dvorech, přes které jsem musel projít. Obzvláště černý pes u Lauterbachů, který byl připevněn řetězem na drátěném laně, které bylo nataženo přes celý dvůr, mi nepřipadal zrovna bezpečný. Mohl se totiž dostat do každého koutku na dvoře. Člověk musel velice rychle sprintovat, aby před ním utekl do domu. Naštěstí byly dveře vždy otevřené! Jít přes Angr, to byl taky zážitek. Tam byly hejna hus, určitě sto hus se tam popásalo a koupalo v potoce, který tekł přes Angr. Všude jsem byl přátelsky přivítán a někdy jsem dostal i nějakou sladkost. U mistra Madey jsem zůstal vždy celou hodinu a obdivoval jeho truhlářské umění. Měl moderní stroje a zvláštní nově zařízenou dílnu. Tam stála velká pásová pila, hoblovačka, fréza, ještě jedna cirkulárka; všechno bylo poháněno elektricky. Ve staré dílně to vonělo po klihu. Posilňoval jsem se tam vůní klihu, který stál na železných kamnech, protože musel být tepelně připravován. Musel jsem jít do zhruba dvaceti domů, abych objednal zpěváky a muzikanty na večerní zkoušku. A téměř všechny jsem zastihl a na každou zkoušku přišli vždy všechny objednané skupiny, někdy samotné ženy, jindy muži, jindy jen instrumentalisté. Sudice byla malá obec, ale muzikálnost jejich obyvatel byla grandiózní!

V kostele, který se podobá malému dómu, se konaly každou neděli latinské mše, často s instrumentálním doprovodem. Na největší svátky, na Velikonoce, svatodušní svátky, a především na Boží tělo a na Vánoce se konaly velké slavnostní mše, předváděné domácími zpěváky a muzikanty. V některých rodinách bylo aktivních 4-6 lidí. Buď jako zpěvák/zpěvačka nebo jako muzikant/muzikantka. Otec a pět jeho dětí. Už to nebyly děti, byli to už mladé ženy a mužové. Ve svátečně osvětleném kostele se člověk mohl opravdu stát zbožným. Vánoce byly pro všechny Sudičany vrcholnou událostí roku. Také na Velikonoce to bylo slavnostní, ale Vánoce, praskající sníh, temnota se svitem hvězd, půlnoční mše – to byl v Sudicích vrchol církevního roku. Již samotné zážitky, které člověk zažil v kostele jako dítě by vydaly na celou knihu.

Ale pak přišlo jaro! To jsme vytáhli z rohů káče a obruče. Shromažďovali jsme se na cestách, na velkém náměstí, hráli jsme si s barevnými kuličkami (říkali jsme jim také Klicker nebo Murmeln). Nahoře, vedle školy před farou, stála hrušeň. Její kořeny, které vyrážely vysoko ze země byly zasypané hlínou, aby neuschly. Na tomto kopečku jsme si vytvořili v kořenové umělecké žlábký a díry a hráli jsme tam hodiny kuličky. Byli mezi námi i opravdoví umělci, kteří vždy vyhráli a získali tak plné pytlíky takových pěkných kuliček.

Existovaly nádherné skleněné kuličky všech velikostí. Naši kluci ze sousedství Paul, Karl a Hans (Wilpertes) to uměli tak dobře, že už měli doma nastřádáno několik pytlíků barevných kuliček a vždy týmově vyhrávali. Část kuliček sice prohráli na náměstí, ale nahoře u hrušně většinou vyhráli.

Sportovní slavnost v létě po žních se vždy pečlivě připravovala. Na velké louce bylo postaveno mnoho stánků a člověk tam mohl jako dítě hýřit co srdce ráčilo, když jste měli 5 korun (zhruba 50 pfenigů). Bylo tam pivo, limonády, koláče, dorty, sladkosti všeho druhu, párky s hořčicí a houskou, malé větrníky a hračky všeho druhu. Často přijel jeden sponzor z Opavy a uspořádal dětskou slavnost na velké louce: skákání v pytlíky, závod (s různými překážkami), nošení vajíčka na lžici atd. Prvních pět dostalo vždy cenu, ale také ostatní, dokonce i ten poslední dostal ještě malou čokoládu. Pak tam byl závod v jídle, respektive ve žraní: upečený, velký povidlový koláč, ve kterém uprostřed ležela pětikoruna, musel být co nejrychleji sněden 5 chlapci od kraje ke středu. To bylo divadlo! Kdo se dostal jako první do středu, celý zmazaný od povidel, ten vyhrál 5 korun. Když se dostali do středu 2 současně, tak se o peníze podělili. Rozdávaly se nafukovací balónky, středně velké a také úplně velké, a dokonce tu byly jako ceny kola nebo trojkolky.

Pokračování příště

Virtuální exkurze v elektrárnách: Díky obřímú zájmu připravil ČEZ nové studio i program

V době covidové distanční výuky se staly virtuální výpravy do nejstřeženějších prostor Česka doslova hitem, energetici je proto ještě vylepšili a nabízejí show, jaká tu ještě nebyla! Elektrárny Skupiny ČEZ mohou nyní zájemci navštívit ze speciálního interaktivního TV studia. Během virtuálního výletu do jaderných elektráren Dukovany a Temelín nebo k zeleným obnovitelným zdrojům čekají účastníky unikátní pokusy, praktické ukázky a soutěže o ceny. Prohlídky „Virtuálně v elektrárně“ absolvovalo z pohodlí domova už přes 31 tisíc školáků i dospělých zájemců.

Proč nosí jaderníci žluté kombinézy? Kolik nožiček má chladicí věž? A jak dlouhý je list větrné elektrárny? To je jen drobná **ochutnávka bohatého energetického menu**, který začali **ve virtuálním televizním studiu ČEZ** servírovat profesionální moderátoři, zkušení elektrárenští průvodci a experti na telefonu. Zbrusu **nový formát exkurzí do ekologických energetických provozů** oživuje distanční výuku na školách a zpestřuje lidem jednotvárné dny bez zábavy.

Na co ještě se mohou účastníci vylepšeného formátu on-line prohlídek elektráren těšit? Špičková technika interaktivního TV studia umožňuje propojit unikátní 3D modely, animace a videa ze zákulisí. Další novinkou jsou fyzikální pokusy, originální rekvizity dovezené přímo z elektráren a prostor pro divácké dotazy. Někteří z virtuální show neodejdou s prázdnou, mají totiž možnost vyhrát v soutěžích o ceny. „*Hosté se s námi podívají i tam, kam se při běžných exkurzích nedostanou. Hravou a názornou formou jim ukážeme, jak se rodí bezemisní energie a kam se ubírá moderní energetika 21. století. Doufám, že v létě budeme moci naše infocentra a elektrárny znovu otevřít, aby si u nás naši virtuální návštěvníci získané znalosti ověřili. On-line prohlídky ale v určité podobě plánujeme zachovat i nadále,*“ říká Kateřina Bartůšková.

Zájem o on-line prohlídky je obrovský, od jejich spuštění na konci loňského roku se k do elektráren virtuálně podívalo už přes 31 tisíc návštěvníků. „*A to nemluvíme o pozitivních ohlasech, kterých přišlo nepočítaně. Tohle všechno nás přivedlo na myšlenku posunout hranice ještě o kousek dál a nabídnout lidem v této nelehké době zážitek, na který opravdu nezapomenou. Vymysleli jsme pro ně program, který je ještě rozmanitější, interaktivnější a zábavnější. Těší nás, že touto cestou pomáháme studentům i učitelům zpestřit distanční výuku a umožňujeme lidem alespoň virtuálně cestovat. Věříme, že je zbrusu nová podoba našeho on-line bádání v zákulisí elektráren nabije nejen poznáním, ale i pozitivní energií,*“ vysvětluje **vedoucí infocenter Skupiny ČEZ Kateřina Bartůšková**.

Účast na prohlídkách bezemisních elektráren si zájemci zajistí jednoduše na webu www.virtualnevelektrarne.cz. On-line přenos z televizního studia bude probíhat až do konce školního roku. Na každý všední den je vypsáno až 8 termínů hodinových exkurzí – dopoledne pro školy, odpoledne i pro veřejnost. Připojení probíhá přes platformu MS Teams. **Všechny exkurze jsou zdarma.**

Projekt „Virtuálně v elektrárně“ doplňuje pestrou nabídku vzdělávacích aktivit, které Skupina ČEZ nabízí dětem i učitelům navzdory epidemii. V on-line prostředí například pokračují interaktivní besedy Energie – budoucnost lidstva, týdně také přibývají novinky a zajímavosti na vzdělávacím portálu www.svetenergie.cz



Webinaře o prajžštině - po našem je fajna řeč, včil to už tym tuplem vime

Ve dvouh mercovych dňoch pro nas Prajzaky zrobili z projektu MAP „Kurzy prajžštiny“. Skrz koronavirus sme se vidželi enem přes počítač. Ceľe to řidžila pani Eva Tvrďa, znama šřiftštelerka a dčvucha z Prajzske. A mušim vam řeknuč - ganz fajně bylo. Posmili sme se, popovědali se po našem, cošik noveho se dovědželi. Pozur! Bo sem je z Bolačič, a ty i paru dalších dědin su pry take jadro po našem, jak nam prajeľa pani Tvrďa, tuž něvim, esli temu budžeče všeci rozuměč – bo tu každa ves, inakši pes. V Koberičoch se ide do tětky a tam se ju kolatě, v Bolačicoch se zas u naši četky davaju ku kafeju koľače.

Pani Tvrďa nam teho telaj popověďala. Cošik o našich starych časoch (ceľu tu našu lapaliju kratko zhrnuľa), potym čim je po našem inakši (čemu nam za řekum něrozumju), jaku mame gramatyku, jake vyrazy sme přejali od Němcuv, od kerych teho mame došč (ku příkladu bezuch, geburtstag, onkel, apfelzina, genau, šnuptychel, šlauch...vzpomniče se ešče na inše), jake od polských sušeduv (štychufka, bantovač). Ku kratkemu zobaku a ganz našem opravdovemu „ř“ (šalky, řěžky, řopata, řep, halečka) pry ešče mame tvrďe „ř“ – přykryvka, přysmyčič, přysada ... nebo tež do řyma.

Pani Tvrďe a všeckym učastnikum (byľo nas tam kolem devadesatky v obuch dňoch) velky Pan Buh zapľáč. Bo su fajne odezvy, isto se ešče uvidžimy - tym razem dufamy, že to budže už naživo a ne přes ty hrotske kasľičky. Kdo by se chčel přidač do grupy tuplovanych Prajzaku (tež sem tam je), može - na fejsbuku je to pod menem *Prajžština – mluvit po našem*. Po skončeni druhého webinařa s takym fajnym napadem přišel pan Tomáš Matýsek. Všeci sme se na obuch webinařoch ujiščili v tym, jaka je ta naša řeč fajna a velaj sme o ni ešče něvěďželi.

Esli vas zajima cošik o tym MAPu, uvařče se dobre kafe (ku temu kušček zysty) a klikniče na <http://www.mashlucinsko.cz/projekty-a-vyzvy/map-mistni-akcni-plan-ii/> - tam je teho došč. A esli chčče byč furt v obraze, tuž najlepši, jak nas budžeče sledovač (možeče dač aji palec navrch, že se vam to podoba) na fejsbuku <https://www.facebook.com/mapyII>

Jak kaj pojedžeče autem nebo polečiče fligrem (ku příkladu do teho Řyma), tuž nězapumče:

Všudy dobře, ale doma na Prajzске nejlepší!

Hana Paverová, MAP II



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



Místní akční plán vzdělávání pro Hlučínsko východ II CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009111

Místní akční plán vzdělávání pro Hlučínsko západ II CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009123



**Kurzy
Prajžštiny**

Autorkou loga je Veronika Trčková.

**Ceník inzerce v Sudickém zpravodaji.
Přispěvky do zpravodaje přijímáme na OÚ
v Sudicích.**

Propagace činnosti míst. složek, zájm.org.: ZDARMA	
Komerční sdělení ve formátu A4	1.000,00 Kč
Komerční sdělení ve formátu A5	750,00 Kč
Komerční sdělení ve formátu A6	500,00 Kč
Komerční sdělení ve formátu A7	250,00 Kč

Chcete se podělit o Vaše zážitky, máte něco na srdci, chcete někomu poděkovat ... ? Vaše příspěvky můžete poslat e-mailem na adresu: referent@obecsudice.cz, zaslat poštou na adresu:
Obecní úřad Sudice, nám. P. Arnošta Jureczky 13, 747 25
Sudice, donést osobně nebo vhodit do připravené urny v prodejně TEMPO v Sudicích. Značka: ZPRAVODAJ